

Październik, 2014 r. Nr 3 (26)

BIULETYN INFORMACYJNY

RADY I ADMINISTRACJI SAMORZĄDU REJONUN SOLECZNICKIEGO

1 stycznia 2015 roku Litwa wprowadzi wspólną walutę Unii Europejskiej – euro.

W okresie od 1 do 15 stycznia 2015 roku rozliczenia będą prowadzone w litach i euro. Po 15 stycznia – wyłącznie w euro.

Banki komercyjne będą bezpłatnie wymieniały lity na euro w ciągu 6 miesięcy od dnia wprowadzenia euro (do 30 czerwca 2015 r.)

Kwota litów wymienianych na euro nie będzie ograniczana.

Uwaga! Ani w domu, ani na ulicy lity na euro nie będą wymieniane. Dlatego mieszkańcy powinni być czujni i nie dać się oszukać.

Miejsca bezpłatnej wymiany litów na euro w rejonie sołecznickim: Medicinos bankas (ul. Vilniaus 63, Sołeczники; w. Pamurinė (punkt kontroli granicznej); Plac Majowy 19, Ejszyszki), Swedbank (ul. Mokyklos 17, Sołeczники); DNB bankas (ul. Architekto 3, Sołeczники), Wileńska Unia Kredytowa (ul. Vilniaus g. 33, Sołeczники), poczta (ul. Vilniaus 61, Sołeczники), oddziały pocztowe w Białej Wace, Dziewieniszkach, Ejszyszkach, Jaszunach, Turgielach.

Więcej informacji o euro można uzyskać na stronie internetowej www.euro.lt

**BEZPŁATNA
EUROLINIA
8 800 34 528**

Kurs wprowadzenia euro na Litwie: 3,4528 Lt za 1 euro.

BIULETYN INFORMACYJNY RADY I ADMINISTRACJI SAMORZĄDU REJONU SOŁECZNICKIEGO

ISSN 1822 - 122X

Nr 3 (26), październik 2014 r., ukazuje się nieperiodycznie. Nakład 2000 egz.

Wydawca: Samorząd Rejonu Sołecznickiego

Adres: LT-17116, Sołeczники, ul. Wileńska 49, tel. (8-380) 51 233, faks (8-380) 51 244

www.salcininkai.lt

Redaktor wydania: Irena Kołosowska, tel. (8-380) 30166

Opracowanie graficzne: Inesa Suchocka

Drukarnia: „Standartų spaustuė”, ul. Dariaus ir Girėno 39, Wilno www.standart.lt

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich skracania i redagowania oraz zmiany tytułów. Przedruk za zgodą redakcji.

Z posiedzeń Rady samorządu rejonu sołecznickiego

Podczas posiedzenia Rady samorządu rejonu sołecznickiego, jakie odbyło się 10 lipca br. zostało rozpatrzonych 29 kwestii z zakresu oświaty, gospodarki komunalnej i opieki społecznej.

ŻÓLTE AUTOBUSY DLA SZKÓŁ REJONU

Radni przyjęli decyzję o przejęciu majątku w postaci dwóch szkolnych autobusów „Volkswagen Crafter” klasy M2. Zgodnie z postanowieniem żółte autobusy zostały przekazane dla Szkoły Średniej im. Pawła Ksawerego Brzostowskiego w Turgielach i Szkoły Średniej „Aušros” w Jaszunach.

POMOC FINANSOWA Z BUDŻETU SAMORZĄDU

Z budżetu samorządu zostało wyasygnowanych 15 tys. litów dla parafii Wniebowzięcia Najświętszej

Maryi Panny w Podborzu z okazji 80. rocznicy parafii. 1500 litów zostało przyznanych dla Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Miłości na częściowe pokrycie wydatków organizacji obozu młodzieżowego.

Z okazji 70-lecia wyzwolenia So-

łecznik od okupacji faszystowskiej 900 litów zostało wyasygnowanych dla Sołecznickiego Oddziału Koalicji Antyhitlerowskiej Drugiej Wojny Światowej na organizację obchodów jubileuszowych. Rada samorządu przydzieliła 2 tys. litów na organizację wystawy psów w Sołecznikach oraz 1000 litów na pokrycie wydatków rejestracyjnych dla Wspólnoty Lokalnej w Boładziach.

W dn. 29 sierpnia Rada samorządu przyjęła 25 uchwał.

NOWI DYREKTORZY

Rada samorządu na stanowisko dyrektora Domu Starców w Czuzekampach wyznaczyła Mieczysława Zareckiego, który wygrał konkurs na objęcie danej posady. Obowiązki

dyrektora Uniwersalnego Centrum Wielofunkcyjnego w Janczunach będzie pełnił Nijolia Voitkevičienė, dotychczas pracująca w Szkole Podstawowej w Podborzu jako zastępca dyrektora ds. wychowania.

PODZIELONE ŚRODKI FINANSOWE

Rada samorządu wyasygnowała

1000 litów dla Sołecznickiego Oddziału Związku Myśliwych i Wędkarzy na częściowe pokrycie wydatków, związanych z organizacją Święta Myśliwych oraz 1000 litów dla Sołecznickiego Oddziału Litewskiego Związku Więźniów Politycznych na pokrycie wydatków transportowych na udział w zlocie „Z Litwą w sercu”. Z kolei Wspólnota Lokalna w Giłuńcach otrzymała 300 litów na pokrycie kosztów rejestracji organizacji.

Podczas posiedzenia 1 października br. Rada samorządu przyjęła 17 uchwał, dotyczących ekonomiki, oświaty, opieki społecznej rejonu.

ŚRODKI DLA WSPÓLNOT MIESZKANIOWYCH

Z Funduszu Wsparcia Właścicieli Wspólnot Mieszkaniowych Rada samorządu wyasygnowała środki dla trzech właścicieli bloków: 1500

litów dla wspólnoty „Melioratorius – 1” (ul. Wileńska 22, Sołeczники) na wymianę okien w piwnicy, 2000 litów dla wspólnoty „Svajonė” (ul. J. Śniadeckiego 23, Sołeczники) na ocieplenie ścian bloku oraz 3000 litów wspólnocie przy ul. J. Śniadeckiego 25 w Sołecznikach na wymianę drzwi wejściowych. Ogólnie w roku 2014 dla właścicieli wspólnot mieszkaniowych z budżetu samorządu zostało wyasygnowanych 17 tys. litów.

JÓZEF RYBAK – CZŁONEK GRUPY ROBOCZEJ PREMIERA

Rada samorządu rejonu sołecznickiego wydelegowała dyrektora administracji samorządu rejonu sołecznickiego do tworzonej Grupy Roboczej Premiera Republiki Litewskiej, która ma na celu rozpatrywanie kwestii socjalnych i gospodarczych na terenach zamieszkałych przez mniejszości narodowe.

W Sołecznikach gościła Prezydent RL Dalia Grybauskaitė

W Dożynkach, jakie miały miejsce 14 września br. w Sołecznikach wzięła udział Jej Ekszelencja Prezydent RL Dalia Grybauskaitė. Dostojnego i bardzo oczekiwanego gościa witał mer rejonu sołecznickiego Zdzisław Palewicz.

Celem wizyty Prezydent RL w Sołecznikach był udział w najważniejszym w rejonie sołecznickim święcie zakończenia roku rolniczego, pozdrowienie miejscowych rolników oraz wszystkich mieszkańców rejonu. Zaproszona przez mera rejonu sołecznickiego Zdzisława Palewicza do zabrania głosu Prezydent Dalia Grybauskaitė zwróciła się do zebranej publiczności w dwóch językach – po polski i po litewsku.

- Wygląda na to, że Bóg kocha Sołeczniki i w tak pięknym dniu możemy cieszyć się wynikami pracy trzynastu gmin, wynikami, poświadczającymi, jak pracowici ludzie żyją na tej ziemi. Tworzycie rejon rolniczy i macie dobry gust, potraficie twórczo konkurować jeden z drugim, co jest bardzo dobrze. Dzisiaj mamy piękną imprezę, kiedy wszyscy razem możemy radować się swoją pracą, dzielić się nią i nawet próbować wygrać – mówiła Prezydent RL Dalia Grybauskaitė. – Widzę w tym mieście ogromny potencjał, potraficie dobrze gospodarować, tworzycie piękne miasto, choć i na obrzeżach

kraju, jednak miło jest widzieć tyle pokoleń naraz, tylu młodych ludzi, dzieci. Wskazuje to na ogromną perspektywę rejonu. Cieszę się, że samorząd rejonu potrafi dobrze gospodarować, że ludzie są uśmiechnięci i radosni, zadowoleni wybraną władzą, dlatego chciałabym życzyć cenić to, co mamy, pracować i dążyć do większego, aby Litwa tworzyła jedność - powiedziała Prezydent.

W języku polskim Prezydent RL Dalia Grybauskaitė przywitała licznie zgromadzonych na święcie gości z Polski, w tym prof. Tomasza Boreckiego, doradcę Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego, nawołując wszystkich do współpracy i jedności.

Najlepsi tegoż roczni rolnicy re-

jonu sołecznickiego Aneta i Andrzej Kulewiczusowie złożyli na ręce Prezydent RL Dalia Grybauskaitė i mera rejonu sołecznickiego Zdzisława Palewicza bochny chleba, upieczone z najświeższych zbiorów.

Prezydent, jak i obiecała, odwiedziła wszystkie 13 gminnych podwórek, gdzie była serdecznie witana. Gospodarze każdego stoiska chcieli poczęstować głowę państwa przygotowanymi smakołykami. A zde gustować tu naprawdę było co: domowe kielbasy, wyroby z mięsa i nabiału, słodczyce, dorodne owoce pól i lasów. Wszyscy z niecierpliwością oczekiwali wizyty Prezydent i każdy miał przygotowany dla tak dostojnego gościa prezent.

Spacerującą ścieżkami miejskiego parku Prezydent Dałę Grybauskaitė zagadywali mieszkańcy i goście Sołecznik, najmłodszy uczestnicy imprezy otrzymali „prezydenckie” cukierki, trochę starsi prosili Prezydent o wspólne zdjęcie. Utrwalona w wielu aparatach fotograficznych i telefonach wizyta Dali Grybauskaitė w Sołecznikach na długo też pozostanie w pamięci solczan.

Inesa Suchocka

Wielofunkcyjne centrum w Janczunach jednoczy i małych, i dużych

Pięknie odnowione Uniwersalne Centrum Wielofunkcyjne w Janczunach już od kilku miesięcy tętni życiem. Jest to jedyna tego rodzaju placówka w rejonie sołecznickim, gdzie pod jednym dachem świadczone są usługi z zakresu oświaty, kultury, samodoskonalenia zarówno małym, jak i dorosłym mieszkańcom wsi i okolic.

Centrum powstało na bazie w ciągu wielu lat istniejącego tu przedszkola. Podstawowym celem placówki jest świadczenie jakościowego wychowania przedszkolnego, stworzenie dogodnych warunków socjalizacyjnych i wychowawczych, organizowanie nieformalnego nauczania dla dorosłych, działalność kulturalna i sportowa, organizacja imprez sportowych i kulturalnych w oparciu o potrzeby lokalnej społeczności.

Renowacja budynku odbywała się w ramach projektu „Dostosowanie budynku Żłobka – Przedszkola w Janczunach do potrzeb uniwersalnego centrum wielofunkcyjnego”. W toku realizacji projektu został od podstaw odrenowowany w 1978 roku wybudowany budynek: wybudowano nowy dach, ocieplono ściany, wymieniono okna i drzwi, urządzone nowe systemy kanalizacyjne i wodociągowe, wybudowano nową kotłownię, zmieniono plan wewnętrzny budynku. Centrum

zostało także wyposażone w nowe meble, sprzęt audio-video, sprzęt komputerowy i sportowy. Aktualnie wszystko to jest wykorzystywane do potrzeb wychowawczych i oświatowych, jak też organizacji wypoczynku odwiedzających centrum osób.

Ogólna wartość inwestycji stanowi 2 mln 059 tys. litów, w tym 309 tys. litów – środki budżetu samorzą-

du rejonu sołecznickiego.

Centrum zespala w sobie przedszkole, bibliotekę, salę komputerową i sportową. Odwiedzają go nie tylko mali mieszkańcy Janczun i okolic, cieszy się ono dużym zainteresowaniem również wśród dorosłych. Kilka razy w tygodniu odbywają się tu zajęcia gimnastyczne dla seniorów, organizowane przez Wileńskie Biuro Zdrowia Publicznego, na które gromadzi się około 25 osób w starszym wieku.

- W naszym Centrum czekamy na dzieci, młodzież, dorosłych. Jesteśmy otwarci na różnorodne propozycje i inicjatywy. W najbliższym czasie rozpoczniemy szkolenia komputerowe, na które mamy już 12 chętnych. Dla młodzieży w wieku 12-16 lat proponujemy kółka etnograficzne i teatralne. Uczestniczy w nich 12 osób. Z sali sportowej codziennie korzysta 16 osób – mówi p. o. dyrektora Uniwersalnego Centrum Wielofunkcyjnego w Janczunach Nijolė Voitkevičienė.

Do grupy przedszkolnej i przygotowawczej uczęszcza 18 maluchów. W Centrum zatrudnionych jest 5 pedagogów.

Inesa Suchocka

Samorząd wobec wyzwań oświatowych

Podstawą rozwoju i postępu cywilizacyjnego każdego społeczeństwa jest potencjał ludzki. Od tego jak przebiega kształcenie i wychowanie młodego pokolenia zależy przyszłość nas wszystkich. Ciągłe zmieniająca się rzeczywistość społeczna, kulturowa, polityczna i gospodarcza powoduje, że jest to zadanie niezwykle trudne i odpowiedzialne. System edukacyjny, aby dobrze spełniał swoje funkcje, musi być dostosowany do potrzeb społecznych. Dotyczy to zarówno organizacji procesu kształcenia, opieki i wychowania, jak również bazy materialnej placówek oświatowych. Sprawny i efektywny system edukacyjny jest więc warunkiem dobrego i równego startu życiowego oraz dalszego wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży.

Dostęp i efektywność nauczania, zapewnienie równych możliwości, jakość nauczania w języku ojczystym i państwowym, zachowanie tożsamości narodowej w szkołach mniejszości narodowych, bezpieczne i przyjazne środowisko są celem zarówno samorządu rejonu sołecznickiego, jak i każdej placówki oświatowej rejonu.

Oświata była i pozostaje priorytetową dziedziną działalności samorządu rejonu sołecznickiego. Co roku na wydatki oświatowe przeznaczają się ponad 50 proc. budżetu samorządu. W roku 2014 na ten cel zostało wyasygnowanych 41 mln 826,5 tys. litów, czyli 51,9 proc. budżetu rejonu. Przed rokiem wydatki na oświatę stanowiły 38 mln 313,2 tys. litów, w roku 2012 – 38 mln 313,2 tys. litów.

Samorząd rejonu sołecznickiego jest organem prowadzącym dla 39 placówek oświatowych: 6 gimnazjów, 7 szkół średnich, 6 szkół podstawowych, 2 szkół - centrów wielofunkcyjnych, 1 uniwersalnego centrum wielofunkcyjnego, 10 przedszkoli. Ponadto samorząd administruje 4 szkoły uzupełniające kształcenie formalne oraz poradnię psychologiczno-pedagogiczną. Wielkim tegorocznym sukcesem samorządu i wspólnot szkolnych w

Pozdrowienia mera rejonu Zdzisława Palewicza pedagogom rejonu z okazji Dnia Nauczyciela

Jaszunach było uzyskanie statusu gimnazjum przez Szkołę Średnią im. Michała Balińskiego i Szkołę Średnią „Aušros”. Przed rokiem taki status zdobyła szkoła im. Anny Krepsztul

w Butrymańcach, zwiększając tym samym liczbę gimnazjów w rejonie do 6 placówek.

Dostosowanie sieci szkół do zmieniającej się liczby dzieci, dopasowanie infrastruktury oświatowej do potrzeb uczniów i obowiązujących standardów, a także dbałość o stałe podnoszenie poziomu nauczania było dla samorządu istotnym wyzwaniem ostatnich lat. Prowadzona w ciągu kilku ostatnich lat restrukturyzacja sieci placówek oświatowych była prawidłowa i spełniała oczekiwania zarówno samorządu, jak i społeczności lokalnej: uczniom jest zapewniony dostęp do jakościowego zdobywania wykształcenia, infrastruktura oświaty jest dostosowana do wieku ucznia, treść programu nauczania średniego jest indywidualizowana pod względem potrzeb

Uroczystość z okazji uzyskania statusu gimnazjum w Gimnazjum „Aušros” w Jaszunach

uczni, został zachowany zakres nauczania nieformalnego.

Jak wiele rejonów na Litwie, również rejon solecznicki dotyka niż demograficzny, którego efektem jest zmniejszająca się liczba dzieci w wieku przedszkolnym oraz szkolnym. W roku szkolnym 2011/2012 w szkołach należących do gestii samorządu uczyło się 3669 uczniów, w roku szkolnym 2012/2013 – 3544 uczniów, w 2013/2014 – 3519, w bieżącym roku szkolnym – 3397 uczniów. Tym niemniej w ostatnich latach obserwuje się tendencję wzrostu pierwszaków. W roku 2011/2012 ich było 274, za rok – 299, w roku szkolnym 2013/2014 – 253, w tym roku próg szkoły przekroczyło 265 pierwszoklasistów. 197 pierwszaków uczęszcza do szkół z polskim językiem nauczania, 53 – z litewskim, do szkół z rosyjskim językiem nauczania przyszło 15 uczniów.

Mniejsza liczba uczniów przekłada się na ekonomiczną sferę zarządzania placówkami oświatowymi – kiedy coraz mniej dzieci uczęszcza do szkół, środków otrzymywanych przez samorząd w ramach subwencji oświatowej również jest coraz mniej. Ponieważ zaś bieżące wydatki na utrzymanie sieci szkół wzrastają, samorząd zmuszony jest zwiększać nakłady na oświatę z budżetu rejonu. Taka sytuacja zmusza samorząd do poszukiwania oszczędności i podejmowania prób restrukturyzacji sieci szkół. Z tego właśnie powodu w tym

Maturzyści i pierwszoklasiści Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach

roku zapadła decyzja o niekompletowaniu Szkoły – Centrum Wielofunkcyjnego w Dojlidach. Jednakże w wypadku zebrania odpowiedniej liczby dzieci, klasy w tej placówce będą kompletowane ponownie. Znaczącym jest fakt, że na terytorium rejonu solecznickiego dostęp do wychowania przedszkolnego jest zapewniony wszystkim dzieciom. W 65 grupach przedszkolnych jest wychowywanych 869 przedszkolaków i 146 dzieci przygotowywanych do szkoły, razem jest ich 1015 osób. Usługi wychowania przedszkolnego i przygotowania do szkoły świadczy też większość szkół ogólnokształcących. Do takich grup w szkołach uczęszcza 287 dzieci.

Jednocześnie zapewniane jest zdobycie wykształcenia średniego dla osób dorosłych. Takie usługi świadczy Szkoła Średnia „Santarvės” w Solecznikach. Aktualnie w klasach dla dorosłych średnie wykształcenie

zdobywa 29 uczniów.

Warunki do nauki i rozwoju są stworzone również dla dzieci szczególnej troski, wymagających specjalnych programów do nauki. Szkoła Specjalna – Internat w Solecznikach jest jedyną tego rodzaju placówką na Litwie, gdzie nauka odbywa się w języku polskim. Uczęszcza do niej 34 dzieci, 9 dzieci z zaburzeniami rozwoju uczęszcza do Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego. Ogólna liczba takich dzieci w rejonie stanowi 74 osób. W dużym stopniu opiekuje się nimi Centrum Dienne dla Osób z Zaburzeniami Rozwojowymi w Solecznikach.

Z kolei dla twórczo lub sportowo uzdolnionych dzieci w rejonie solecznickim działają placówki nauczania nieformalnego. Ich liczbą, a znaczy dostępem do rozwoju uzdolnień młodych mieszkańców rejonu, mogą pochwalić się nie liczne samorządy na Litwie. Szkoła Sztuk Pięknych im. S. Moniuszki w Solecznikach, szkoły muzyczne w Ejszyszkach i Jaszunach, szkoła sportowa z filiami – są kuźnią talentów, sławiących nasz rejon zarówno w kraju, jak i za granicą.

W szkołach administrowanych przez samorząd rejonu solecznickiego pracuje 465 pedagogów i kierowników, razem z pracownikami pedagogicznymi ich liczba stanowi 495 osób. W szkołach i gimnazjach pracuje 287 starszych nauczycieli, 59 metodyków, 2 nauczycieli ekspertów i 40 pedagogów nieatestowanych. Wysoko wykwalifikowaną kadrą

Władze samorządu i pedagodzy rejonu przed kościołem w Kolesnikach

mogą się szczyć również placówki wychowania nieformalnego, gdzie pracują atestowani pedagodzy, w tym też 2 ekspertów.

Edukacja w rejonie solecznickim stoi na dobrym poziomie. Świadczą o tym wyniki egzaminów maturalnych. Procent dostania się na wyższe uczelnie i kolegia od kilku lat utrzymuje się na tej samej wysokiej pozycji. W tym roku na wyższe uczelnie dostało się 55,4 proc. naszych absolwentów, rok temu – 57,4 proc. Tymczasem w niektórych szkołach rejonu ten procent jest znacznie wyższy i przekracza 70 proc. Na przykład 78,4 proc. absolwentów Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach i 73,9 proc. absolwentów Gimnazjum im. Michała Balińskiego w Jaszunach w tym roku podjęło naukę na uczelniach wyższych i kolegiach. Wzrósł też procent uczniów, kontynuujących naukę w szkołach zawodowych. W tym roku ten odsetek absolwentów stanowił 26,6 proc., przed rokiem – 24,6 proc. Według danych wydziału oświaty i sportu administracji samorządu 13,4 proc. absolwentów szkół ogólnokształcących rejonu znajduje zatrudnienie na Litwie, 2,4 proc. w poszukiwaniach pracy wyjeżdża za granicę. Z przeprowadzonych badań wynika także, że 83,9 proc. dziesięcioklasistów kontynuuje naukę w szkole średniej, 11,6 proc. absolwentów szkół podstawowych podejmuje naukę w szkołach zawodowych.

Placówki oświatowe są stale unowocześniane, wyposażane w nowe pomoce dydaktyczne. Każda ze szkół

może poszczycić się pracownikami komputerowymi z pełnym wyposażeniem. Większość z nich dysponuje salami gimnastycznymi, świetlicami, stołówkami. Dzięki aktywności wspólnot szkolnych i udziału w różnorodnych projektach tylko w ostatnim czasie powstało kilka boisk sportowych, w tym przy Szkole Średniej im. L. Narbutta w Koleśnikach, Gimnazjum im. M. Balińskiego w Jaszunach, w Białej Wace, buduje się boisko w Solecznikach. Szkoły zapewniają uczniom możliwość rozwijania zainteresowań i zdolności, a także wszechstronną pomoc psychologiczno-pedagogiczną.

W latach 2011 – 2014 odremontowano lub dokonano renowacji wielu placówek oświatowych. Nowym wyglądem cieszą oko budynki Szkoły Średniej im. Adama Mickiewicza i Szkoły Średniej „Ryto” w Dziewieniszkach, Gimnazjum im. Anny Krepstul w Butrymańcach, Uniwersalnego Centrum Wielofunkcyjnego w Janczunach, przedszkoli „Bajka” i „Promyczek” w Solecznikach oraz Ejszyskach i Białej Wace, Szkoły Średniej „Santarvės” i Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, Szkoły Podstawowej w Podborzu i Centrum Wielofunkcyjnego w Wersoce.

Aktualnie trwają prace remontowe w Turgielskiej Szkole Średniej im. Pawła Ksawerego Brzostowskiego, Koleśnickiej Szkole im. Ludwika Narbutta i bursy Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach.

Łączna kwota dokonanych inwe-

stycji w zakresie remontów placówek oświatowych stanowi ponad 19 mln litów!

Samorząd rejonu solecznickiego troszczy się o swoich młodocianych mieszkańców również podczas wakacji letnich, dokładając wielu starań, aby wypoczynek dzieci był urozmaicony, miał wartość i rekreacyjną, i edukacyjną. Zawdzięczając partnerom samorządu rejonu solecznickiego w Polsce w tym roku odpoczywało 544 dzieci.

Kolonie były finansowane przez samorząd rejonu solecznickiego, Łomżyński Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie”, Powiat Zachodni Warszawski, Urząd Miasta Warszawa, Powiat Bełchatowski, Urząd Miejski w Płońsku, Powiat Radomski, Kujawsko – Pomorski Oddział „Caritas”, Nadleśnictwo Głęboki Bród oraz inne współpracujące z rejonem solecznickim samorządy i instytucje.

Na Litwie na obozach odpoczywało 72 młodych mieszkańców rejonu. Dzieci i młodzież mile spędzali czas na litewskim pomorzu, w Ignalinie, obozie strzeleckim w Poszkach, Dziennym Centrum im. św. Jerzego w Małych Solecznikach, nad Wersoką, obozie tanecznym T. Petreikisa w Merkine. W podróży poznawczych do Wilna, Mariampola, Merkine, Trok, Kiernowa, Miednik i po Żemajtii wzięło udział 345 dzieci. Uczniowie z Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, Szkoły Średniej im. Adama Mickiewicza w Dziewieniszkach i Szkoły Średniej im. Pawła Ksawerego Brzostowskiego w Turgielach uczestniczyli w obozach harcerskich.

Obozy i wycieczki były organizowane i finansowane przez samorząd rejonu solecznickiego, Ministerstwo Oświaty i Nauki RL, rodziców uczniów, ze środków koszyka uczniowskiego, Związku Strzelców, Caritas Litwa, samorządy partnerskie i osoby prywatne.

Wychowankowie Domu Dziecka w wojskowej jednostce lotniczej w Szawlech

Irena Kołosowska

**W latach 2010 - 2014 dokonano remontu
23 placówek oświatowych na ogólną kwotę**

19 mln 297 tys. 581 litów

Gimnazjum im. Anny Krepstul w Butrymańcach

Szkoły średnie im. A. Mickiewicza i „Ryto“ w Dziewieniszkach

Szkoła Sztuk Pięknych im. S. Moniuszki w Solecznikach

Bursa Gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Solecznikach

Szkoła - Centrum Wielofunkcyjne w Wersoce

Szkoła Średnia im. P. K. Brzostowskiego w Turgielach

OŚWIATA

Żłobek – Przedszkole w Białej Wącej

Uniwersalne Centrum Wielofunkcyjne w Janczunach

Szkoła Średnia im. Ludwika Narbutta w Kolesznikach

Szkoła Średnia „Santarvès” w Solecznikach

Szkoła Podstawowa w Podborzu

Żłobek - Przedszkole „Vyturēlis“ w Solecznikach

Szkoła Sportowa im. A. Ratkiewicza w Ejszyszkach

Specjalna Szkoła – Internat w Solecznikach

Nasi rolnicy – chluba rejonu

Zwycięzcy i uczestnicy zawodów o tytuł najlepszego oracza

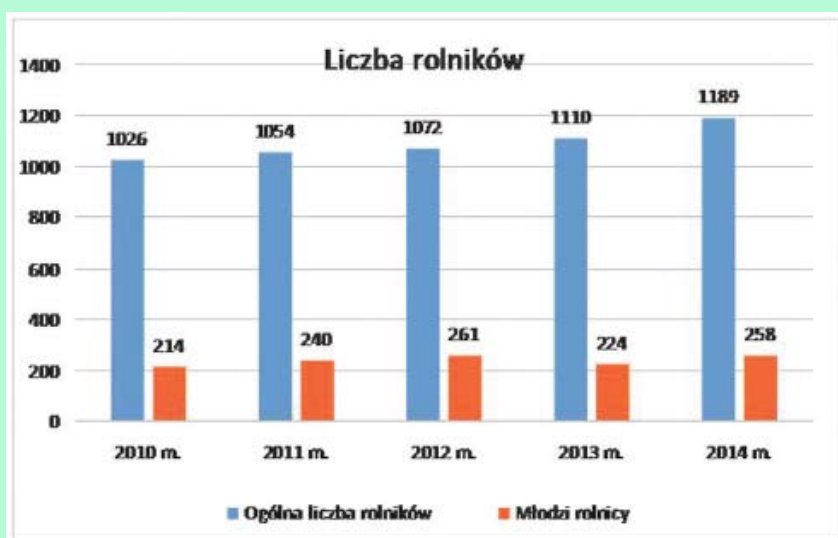

Właściciele najładniejszych zagród rejonu sołecznickiego

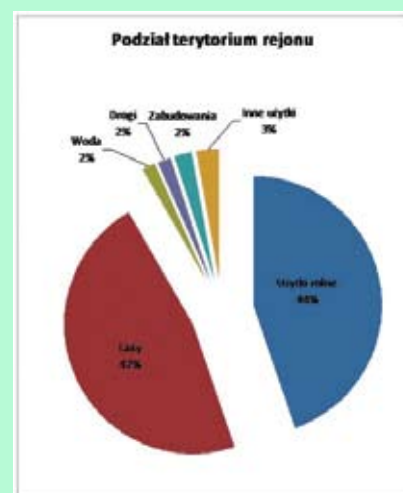
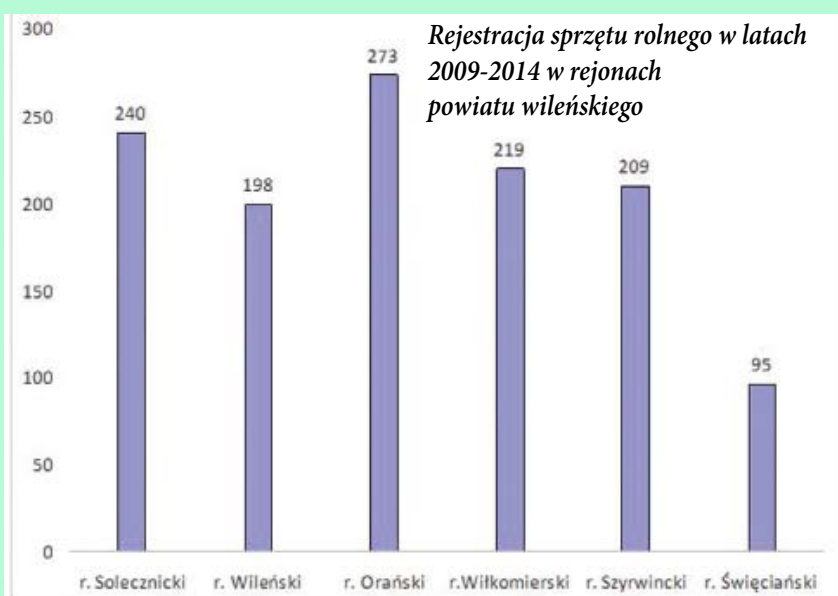

Najlepsi rolnicy rejonu sołecznickiego

Przyswajanie pomocy finansowej w sektorze rolnym

Pomoc funduszy europejskich rolnicy najczęściej wykorzystywali do modernizacji swoich gospodarstw. Nowy sprzęt rolniczy jest niezbędny do podjęcia i rozwoju planowanej działalności gospodarczej, dzięki której będzie możliwe uzyskanie zadowalających dochodów stanowiących ważne uzupełnienie zysków z działalności rolniczej.

Rolnictwo w rejonie solecznickim – tylko pozytywne zmiany

Rolnictwo jest działem gospodarki najbardziej uzależnionym od warunków, a zwłaszcza od klimatu, ukształtowania terenu i stosunków glebowych. Mimo niezręcznych gleb i nie zawsze sprzyjających warunków klimatycznych rejon solecznicki należy do najważniejszych regionów rolniczych w kraju - 66,7 proc. jej powierzchni zajmują grunty rolne. Prawie 70 proc. mieszkańców mieszka na wsi, utrzymując się głównie z własnych większych bądź mniejszych gospodarstw rolnych.

Solecznicka wieś wygląda teraz inaczej niż przed kilkoma laty. Ci, którzy wiążą przyszłość z rolnictwem wiedzą, że muszą rozwijać swoje gospodarstwa. Ostatnie osiem lat owocowały w pozytywne przemiany w rolnictwie rejonu. Wzmocniły się gospodarstwa rolne, w dużym stopniu odnowiono sprzęt rolny – w ciągu danego okresu rolnicy kupili 243 traktory, z nich 110 produkcji zachodniej, nabyli 31 kombajnów. Ponadto zwiększyła się liczba bydła, rozpoczęto uprawę bardziej opłacalnych kultur rolnych. Tym niemniej solecznickiego rolnika charakteryzuje konserwatyzm – większość z nich uprawia tradycyjne kultury rolne. Zbożem zasiewa się do 70 proc. deklarowanych powierzchni rolnych. Mimo to w ostatnich latach zwiększają się powierzchnie rzepaku, kukurydzy, pszenicy. Cieszy fakt, że w rejonie zwiększa się liczba osób chętnych prowadzenia gospodarstw rolnych. Jeżeli w roku 2005 ich było 667, to w roku bieżącym jest ich

66,7 proc. powierzchni rejonu solecznickiego zajmują grunty rolne

1183. W ciągu ośmiu lat ich liczba zwiększyła się o 615 rodzin. Optymizmem napawa też fakt, że zmniejsza się średnia wieku rolnika i aktualnie wynosi 49 lat. Przed siedmioma laty średniostatystyczny rolnik naszego rejonu liczył 56 lat. Zaznaczyć należy, że na roli w rejonie pracuje 246 rolników w wieku do 40 lat.

Charakterystyczne dla solecznickiego rolnictwa jest duże zróż-

nicowanie wielkości gospodarstw rolnych: od jednohektarowych do kilkutyśięcznohektarowych. W roku 2014 mieszkańcy rejonu złożyli 3231 wniosków na wsparcie finansowe za użytki rolne i inne nadziały ziemi. Zgodnie z uzyskanymi danymi powierzchnia ziemi uprawnej stanowi 36 tys. ha od 49,8 tys. ha ogólnie deklarowanych gruntów. Średnie gospodarstwo rolne liczy 29 ha.

Pozytywne tendencje w dziedzinie rozwoju rolnictwa w dużej mierze zostały osiągnięte dzięki pomocy Funduszu Wsparcia Wsi – rolnikom są stworzone dogodne warunki korzystania z większości przewidzianych programów. Jedynie wypłat docelowych oraz wypłat za gospodarowanie na terenach małowrodzających w latach 2009-2013 nasi rolnicy uzyskali 130 mln litów. Oprócz wyżej wymienionych programów FWW właściciele gospodarstw rolnych rejonu solecznickiego aktywnie korzystali z programów Modernizacji Gospodarstw, Gospodarowania Ekologicznego, Rozwoju Młodych

W okresie od 2010 do 2014 roku rolnicy rejonu nabyli 243 traktory

Rolników, Zasadzenia Nieużytkowanych Terenów Lasem i innych. Ogólnie z programów funduszy Unii Europejskiej i budżetu państwowego w latach 2009-2013 rolnicy rejonu solecznickiego uzyskali ponad 200 mln litów.

Utrzymanie uzyskanych pozycji w naszym rolnictwie ilustruje również kwota wypłat za rok 2013: płatności docelowe - 22 mln litów, płatności za gleby małowrodzajne - 9 mln litów, płatności rolnośrodowiskowe - 6,3 mln litów, płatności zwierzęce - 0,96 mln litów.

Ogólnie tylko z puli wyżej wymienionych programów rolnikom zostanie wypłaconych 38 mln litów, czyli o prawie 20 proc. więcej niż za rok 2012.

Jednak nie tylko dla wypłat europejskich pracują nasi rolnicy. Według danych co pięć lat odbywającego się Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. naszym rejonie zostało wyprodukowanych produktów rolnych na kwotę 78,4 mln litów. Dużo to czy mało? Dla porównania w rejonie orańskim na sumę 47,7 mln litów, w rejonie święciańskim - na 42,4 mln litów, w rejonie uciańskim - na 47,9 mln litów, w rejonie wilkomierskim, posiadającym półtorakrotnie więcej nadziałów ziemi i znacznie żyzniejsze gleby - 94,2 mln litów.

Władze samorządowe rejonu solecznickiego dołożyły wszelkich

Najlepszy oracz rejonu Stanisław Parfimowicz z rodziną

starań, aby miejscowi rolnicy jako pierwsi i na dogodnych warunkach wykupili nadziały rolne państwowej. Na początku przecież była wyceniona bardzo wysoko, jednak po odpowiednich poczynaniach w Sejmie i Rządzie RL nadziały rolne uzyskały dwukrotnie mniejszą cenę.

Zachęcając rolników do prowadzenia gospodarstw rolnych Rada samorządu rejonu solecznickiego ustaliła najniższy podatek rolny oraz podatek na dzierżawę ziemi - 1,5 proc. od wartości ziemi. Należy też zaznaczyć, że do 2005 roku nasi rolnicy w ogóle byli zwolnieni od podatków, później Rada samorządu zwolniła od podatków rolników go-

spodarujących na mniej niż 5 ha ziemi (później 3 ha ziemi). Uwzględniając dane udogodnienia w latach 2005-2012 rolnicy zaoszczędzili 3,7 mln litów.

W ramach projektu „Strategia rozwoju terenów wiejskich rejonu solecznickiego”, finansowanego ze środków programu Leader, w rejonie solecznickim zrealizowano 48 projektów wartych 10,05 mln litów. 73 proc. danej kwoty zostało wykorzystanych w ramach zadania „Rozwój i odnowa wsi”, to znaczy były renowowane budynki, budowano wodociągi, oczyszczalnie ścieków, odnawiane obiekty dziedzictwa kulturowego. Pozostałe 23 proc. sumy wykorzystano na potrzeby wspólnot lokalnych, wsparcie inicjatyw młodzieżowych. Na kofinansowanie projektów samorząd rejonu solecznickiego z własnego budżetu przeznaczył 0,5 mln litów.

Perspektywy rozwojowe rolnictwa w naszym rejonie można oceniać jako wysokie. Dzisiejsze osiągnięcia naszych rolników częściowo zostały zaprezentowane podczas Dożynek - najpiękniejszego obrzędu związanego z pracą rolniczą, będącego jednocześnie wyrazem wdzięczności rolnikom za ich codzienny trud i poświęcenie.

W rejonie rośnie liczba bydła - ferma krów Tadeusza Pietkiewicza

Irena Kołosowska

U honorowano najlepszych rolników rejonu

Chcąc wyróżnić najprężniej działających rolników rejonu sołecznickiego od 15 lat samorząd rejonu sołecznickiego organizuje konkurs „Najlepsze gospodarstwo rolne”. Jego celem jest popularyzacja osiągnięć zawodowych i społecznych rolników naszego rejonu, wyróżnienie osób gospodarnych, zaradnych, aktywnych i otwartych na nowoczesne rolnictwo, promowanie i kreowanie pozytywnego wizerunku rolnictwa i wsi rejonu sołecznickiego.

Zwycięzcą tegorocznego konkursu został Andrzej Kulevičius, gospodarujący na 420-hektarowej powierzchni zbóż, z których 90 ha jest uprawianych ekologicznie. 29-letni rolnik, absolwent Uniwersytetu Aleksandra Stulginskisa w Kownie i Mykolasa Romerisa w Wilnie, swoją działalność rozpoczął od 50-hektarowego gospodarstwa ojca. Dziś gospodarstwem zajmuje się w większości Andrzej, ojciec służy radą.

O tym, że młody rolnik potrafi nie tylko kierować, a i wykonać każdą pracę rolną, świadczą chociażby wyniki konkursu o tytuł najlepszego oracza rejonu sołecznickiego, jaki Andrzej zdobywał kilkakrotnie, a dokładnie tyle razy, ile w tym konkursie uczestniczył. Gospodarstwo Andrzeja Kulevičiusa polega przede wszystkim na uprawie żyta, pszenicy, pszenżyta, gryki, rzepaku.

Poprzez udział w różnorodnych projektach młody rolnik stara się korzystać z funduszy unijnych, dzięki którym został zakupiony między innymi niektóry sprzęt.

- W tym roku mamy dobry urodzaj - udało się zebrać średnio 5 ton pszenicy z 1 ha, zbiory pszenżyta były jeszcze wyższe. Szkoda, że upa-

dły ceny na produkcję, co w przypadku zboża jest niższe nawet o 30 proc. Dobrze, że samorząd rejonu ustawił minimalny podatek za własną uprawną ziemię, to jest ogromne wsparcie dla rolnika. Czasami jest trudno, ale lubię, to co robię – mówi Andrzej Kulevičius, który nagrodę samorządu odebrał ze swoimi pomocnikami - żoną Anetą oraz dziećmi – Mileną i Mateuszem.

Drugie i trzecie miejsce w konkursie zajęli odpowiednio Witold

i Barbara Nowikowowie z Wojdag (gmina koleśnicka) oraz Anatolij i Teresa Wirsziczusowie z Rudni (gmina dziewieniska).

Dla zwycięzcy II miejsca samorząd rejonu sołecznickiego ufundował telewizor, dla III miejsca – komplet naczyń.

Zdobywcy I miejsca zostali uhonorowani obrazem znanego wileńskiego malarza.

Irena Kołosowska

INFORMACJA DLA WŁAŚCICIELI I DZIERŻAWCÓW ZIEMI ROLNEJ

Przypominamy mieszkańcom, że podatek rolny oraz podatek na dzierżawę ziemi państwowej za rok 2014 osoby fizyczne muszą uiścić do 15 listopada br. W przypadku spóźnienia w opłaceniu podatku będą naliczane odsetki.

W celu uiszczenia podatku rolnego należy zwracać się do Sołecznickiego Oddziału Urzędu Skarbowego (ul. Vilniaus 31, Sołeczники, tel. (8 380) 34 609).

W celu uiszczenia podatku na dzierżawę ziemi państwowej należy zwracać się do wydziału rolnictwa administracji samorządu rejonu sołecznickiego (ul. Vilniaus 49, Sołeczники, gab. 411, tel. (8 380) 30 187).

Święto Plonów z mnóstwem atrakcji i świetną zabawą

Dożynki - jedno z najważniejszych świąt i niezwykle znaczące wydarzenie dla rolniczego regionu, jakim jest rejon sołecznicki. Stanowią one swoisty hołd i podziękowanie rolnikom za trud włożony w całoroczną pracę. Przedsięwzięcie o tak wysokiej randze wymaga zaangażowania wielu osób oraz zainwestowania wielu środków finansowych. Wszystko jednak przygotowane jest z myślą o mieszkańcach rejonu, by ich całoroczny trud został doceniony i nagrodzony.

W tym roku Dożynki odbyły się w 14 września. Tradycyjnie program rozpoczął się od dziękczynnej mszy świętej, celebrowanej przez księdza proboszcza parafii sołecznińskiej Wacława Wołodkiewicza. Podczas dożynkowej homilii ksiądz proboszcz mówił o rodzinnym charakterze naszego rolnictwa, wzywając do pielęgnowania rodzinnych wartości.

W procesji z darami, delegacje z każdej gminy rejonu przyniosły chleb, symboliczne plony swojej pracy na roli oraz ofiary rzeczowe.

Nieodłącznym atrybutem dożynek są wspaniałe artystyczne wieńce - misternie wykonane ze zbóż, kwiatów i owoców. Wszystkie zostały pobłogosławione, a nieco później ocenione przez komisję w celu wyłonienia trzech najładniejszych.

Ze słowami podziękowań dla rolników i powitania do zebranych zwrócił się mer rejonu sołecznickiego Zdzisław Palewicz.

- Dożynki to najpiękniejszy ob-
rząd związany z rolniczą pracą. Są

przecież ukoronowaniem żniwnego trudu wielu ludzi, w szczególności to dotyczy mieszkańców naszego rejonu, gdzie rolnictwo jest podstawowym źródłem utrzymania. Rolnictwo jest częścią naszego etosu i naszej kultury. Przysłowie głosi - umieć pracować, ale i potrafić się bawić. Ciesz się, że na dzisiejszej naszej zabawie mamy dostojnego gościa JE Prezydent RL Dalię Grybauskaitė - powiedział mer rejonu sołecznickiego Zdzisław Palewicz.

Jak co roku uwagę uczestników dożynek przyciągają podwórka, przygotowane przez wszystkie 13 starostw rejonu. Stoiska z wiejskim jadłem i ludowym rękodziełem wabiły zapachem wiejskiej słoniny, swojskich wy-

robów wędliniarskich i domowych ciast. Na stoiskach przygotowanych przez gminy, dzięki wsparciu finansowemu samorządu rejonu odbywał się darmowy poczęstunek. Jak co roku w toku imprezy wybrano najładniejsze podwórko - zostało nim podwórko starostwa turgielskiego. Drugie i trzecie miejsce zajęły Gierwiszki i Ejszyszki. Z kolei najładniejszy wieniec w tym roku upleł w Jaszunach. Na drugim miejscu uplasował się wieniec poszkański, na trzecim - koleśnicki.

Ważną, a może nawet najważniejszą częścią Dożynek było nagrodzenie najlepszego gospodarstwa rolnego roku 2014. W tym roku to dostojne miano zdobyło gospodarstwo młodego rolnika Andrzeja Kulewiciusa, który dyplom i nagrodę z rąk wicemera Andrzeja Andruskiewicza odebrał ze swoimi pomocnikami - żoną Anetą oraz dziećmi - Mileną i Mateuszem. Atmosferę Dożynek uzupełnił program koncertowy, na który złożyły się występy artystyczne zespołów „Turgielanka” i „Solczanie” oraz zespołu pieśni i tańca Uniwersytetu Wileńskiego, a także gościnnie przybyłych z Polski „Chłopców z Nowoszynek”. Gwiazdami tegorocznej imprezy byli zaś Andrzej Rosiewicz i białoruskie „Piesniary”.

Irena Kołosowska

Wybrano najładniejsze zagrody rejonu solecznickiego

Podczas Dożynek w Solecznikach zostali ogłoszeni zwycięzcy organizowanego przez samorząd rejonu konkursu „Najładniejsza zagroda – 2014”. Powołana przez dyrektora administracji samorządu komisja odwiedziła 13 wytypowanych przez starostwa zagród w 9 gminach rejonu.

Oceniając zagrody, komisja podzieliła je na dwie grupy – miejskie i wiejskie. Każdą z nich cechowała oryginalność i piękno, a oczy cieszyły kolorowe kwietniki, uporządkowane trawniki i wyjątkowe elementy małej architektury. Kryteria oceny zagród polegały na oryginalności podwórek, charakterystycznych naszymu regionowi elementach etnograficznych, uprządkowaniu terytorium itd.

Zgodnie z decyzją komisji miejsca konkursowe podzielono w sposób następujący:

W kategorii zagród wiejskich:

I miejsce – zagroda Jolanty i Tadeusza Ilcewiczów (w. Trebuszki, gm. podborska);

II miejsce – zagroda Tatjana i Marika Marcinkiewiczów (w. Kowale, gm. dziewieniska);

III miejsce – zagroda Anny Furman (w. Wilkiszki, gm. turgielska).

W kategorii zagród miejskich:

I miejsce – zagroda Haliny i Wiktora Kozłowskich (w. Ragożyski, gm. solecznicka);

II miejsce – zagroda Wiolety i Jerzego Baranowskich (Jaszuny);

III miejsce – zagroda Zofii Trockiej (Ejszyszki).

Wyróżnienie za wykorzystanie materiałów tradycyjnych w porządkowaniu posiadłości otrzymali Mirosława i Witold Jachimowiczowie z

Koleśnik.

Dyplomy za udział w konkursie zostały wręczone Walentynie Ragożkinej (w. Ryndziuny, gm. dziewieniska), Loni i Józefowi Kapustom (w. Dojlidy, gm. poszkańska), Lili i Wacławowi Kapustom (w. Dojlidy, gm. poszkańska), Halinie i Stanisławowi Pileckim (w. Bagdziule, gm. kamionska), Łucji i Romuładowi Zareckim (Soleczniki), Lucynie i Witautasowi Iwanowskim (Koleśniki).

Jolanta Bušmovičienė

Poświęcenie odnowionej kaplicy w Taboryszkach

Taboryszki - nieduże przygraniczne osiedle, które może szczycić się nawet kilkoma zabytkami architektonicznymi. Sercem wsi jest piękny kościół - drewniany, bardzo stary i zabytkowy. Poza granicami Taboryszek na cmentarzu parafialnym - jeszcze jeden interesujący obiekt architektury drewnianej - kaplica.

„Kaplica drewniana, do której drzwi futrowane z zamkiem francuskim, kryta gontem, posadzka ceglana, długości łokci 14, szerokości 5, w ołtarzu obraz pana Jezusa Ukrzyżowanego - zbudowana w 1794 roku przez Antoniego Ważyńskiego, poświęcona przez plebana taboryskiego x. Marka Rostyka” – tak w źródłach historycznych opisuje się kaplicę cmentarną w Taboryszkach, która dzięki staraniom władz samorządowych została odrestaurowana i 10 października, po 220 latach od pierwszej konsekracji, poświęcona przez księdza parafii taboryskiej Waldemara Ulczukiewicza.

Renowacja kaplicy cmentarnej w Taboryszkach była kolejną inicjatywą samorządu rejonu solecznickiego, którego jednym z priorytetów działalności jest ocalenie od zapomnienia pamiątek historycznych, pozyskując środki na ich renowację. W tym celu administracja samorządu postanowiła wykorzystać programu Leader, składając w 2012 roku odpowiedni wniosek. Dzięki stara-

niom władz obiekt został wciągnięty na listę zabytków architektury na szlaku Wilno – Jaszuny – Miedniki i po pozytywnej ocenie uzyskał pieniądze ze środków funduszu europejskiego.

W uroczystości poświęcenia kaplicy wzięli udział mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz, dyrektor administracji samorządu rejonu solecznickiego, prezes Solecznickiej Lokalnej Grupy Działania Józef Rybak, specjalista wydziału oświaty i sportu administracji samorządu Henryk Danulewicz, starosta gminy turgielskiej Wojciech Jurgielewicz, sołtys Taboryszek Franciszek Wierciński, licznie zgromadzona społeczność lokalna.

- Uważam, że zrobiliśmy drobną, ale bardzo wymowną sprawę – poprzez odbudowę

tej kaplicy upamiętniliśmy imiona rodu Skarbków – Ważyńskich, byłych właścicieli Taboryszek, którzy bardzo dbali o te ziemie, odrodziliśmy miejsce, do którego ludzie przychodzą w smutku, ale z modlitwą i nadzieją. Niech znajdują tu wielkie oparcie, że śmierć jest tylko momentem, a najważniejsza jest pamięć. Chcę serdecznie podziękować dla księdza Waldemara Ulczukiewicza, który czuwał nad remontem kaplicy oraz mieszkańcom Taboryszek, którzy także w dużym stopniu przyczynili się do jej odnowy – powiedział mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz.

O perypetiach inicjatywy renowacji kaplicy, która nie posiadała statusu zabytku kulturowego oraz staraniach władz samorządowych w zdobyciu środków na remont mówił prezes Solecznickiej Lokalnej Grupy Działania Józef Rybak.

- Odbudowa kaplicy jest swoistym hołdem dla fundatorów kaplicy i mieszkańców Taboryszek za ich miłość do swojej Małej Ojczyzny. Nie mogliśmy pozwolić zniszczyć takiemu obiektowi. Inwestycja warta 150 tys. litów pozwoliła, aby ta świątynia jeszcze długie lata stała tu z wysoko wzniesionym do nieba krzyżem – powiedział prezes Solecznickiej Lokalnej Grupy Działania Józef Rybak

Irena Kołosowska

DOŽYNKI 2014

**I miejsce, wiejska zagroda Jolanty i Tadeusza Ilcewiczów
(w. Trebuszki, gm. podborska)**

**II miejsce, wiejska zagroda Tatjany i Marika Marcinkiewiczów
(w. Kowale, gm. dziewieniska)**

**III miejsce, wiejska zagroda Anny Furman
(w. Wilkiszki, gm. turgielska)**

NAJŁADNIEJSZE ZAGRODY REJONU SOLECZNICKIEGO 2014

**I miejsce, wiejska zagroda Haliny i Wiktora Kozłowskich
(w. Ragożyski, gm. solecznicka)**

**II miejsce, wiejska zagroda Wiolety i Jerzego Baranowskich
(Jaszuny)**

III miejsce, wiejska zagroda Zofii Trockiej (Ejszyski)

Zagroda Mirosławy i Witolda Jachimowiczów z Koleśnik